

63. PAṆĀT. 30, 22. ज्ञानपूर्वा वियोगो यो ऽज्ञानेन सह योगिनः MĀRK. P. 39, 1. Gewöhnlich in comp. mit der Ergänzung: धव इति मनुष्यनाम तद्वियोगाद्विधवा Nih. 3, 15. इष्ट^० MAITRUP. 1, 3. वन्धुप्रिय^० M. 12, 79. R. 2, 21, 26. 29, 5. 3, 73, 73. 6, 95, 23. Rr. 1, 10. MEGH. 78. 86. 107. RAGU. 12, 10. KIR. 5, 51. KATHĀS. 24, 31. Spr. 1630 (II). 1111. गङ्गा^० 4711. मणि^० SHADY. Br. 5, 6. कर्म^० MIT. 47, 10. fg. — 2) das Sichentfernen, von-dan-nen-Gehen, Verlorengehen; das Fehlen: विकृगस्य, अनिलस्य Spr. (II) 283. 1983. धनस्य 1289 (I). विषयाणाम् 668 (II). तव वियोगेन weil du fehlst R. 2, 32, 37. 7, 93, 34. यस्य त्वावियोगेन लोको क्वाप्रियदर्शनः Buāg. P. 4, 15, 6. करणानाम् MBu. 3, 5814. 3, 13993. द्विषयाणि^० 7, 2364. Verz. d. Oxf. H. 80, b, 8. दुःखसंयोग^० BHAG. 6, 23. मातृधात्रीवियोगतः weil weder Mutter noch Amme da waren KATHĀS. 82, 36. SĀH. D. 17, 15. मनोवियोगात् weil das Herz nicht dabei ist VARĀH. BRH. S. 73, 1. KUSUM. 60, 4. 61, 2. Bed. 1) und 2) lassen sich bisweilen nicht genau scheiden. — 3) Subtraction GANIT. BHAGANĀDH. 13, Comm. SŪRJAG. 5. GOLĀDHJ. 7, 42. — 4) Bez. eines best. astrol. Joga Verz. d. Oxf. H. 86, a, 43.

वियोगिता KATHĀS. 53, 181 fehlerhaft für वियोगिता.

वियोगपुर n. N. pr. einer Stadt KATHĀS. 52, 278. 291.

वियोगवत् (von वियोग) adj. getrennt (vom geliebten Gegenstande) KATHĀS. 12, 106.

वियोगिता (von वियोगिन्) f. das Getrenntsein: अन्योऽन्यस्य तिरश्चा-मप्यत्र कष्टा वियोगिता KATHĀS. 111, 21. अन्योऽन्य^० 15, 94. पत्नोपुत्र^० 35, 181 (वियोगिता gedr.).

वियोगिन् (von वियोग) 1) adj. a) getrennt (vom geliebten Gegenstande) KATHĀS. 16, 46. Verz. d. Oxf. H. 123, a, 29. fg. NALOD. 2, 12. MĀRK. P. 51, 116. ताः शोच्या या वियोगिन्यो न शोच्या या मृताः सह 22, 35. भर्ता 33. भार्या^० KATHĀS. 124, 21. 72, 19. — 2) mit Trennung verbunden so v. a. wo Trennung Statt findet: घ^० MBu. 12, 8316.

वियोजन (von 1. युज् mit वि) n. 1) das Losmachen von, Befreien: घ्रा-त्रवः कर्मणा वन्धो निर्जस्तद्वियोजनम् SARVADARĢANAS. 43, 20. als Bed. von रिच् DŪĀTUP. 34, 10. — 2) Trennung: कर्तुं न युज्यते । मादृशानां प्रभोः पत्न्या विनाशो ऽथ वियोजनम् KATHĀS. 32, 125. इष्ट^० von Spr. 4190. MĀRK. P. 92, 4. — वियोजनैर्धनैः MBu. 12, 3213 fehlerhaft für वियोजयेद्भनैः, wie die ed. Bomb. liest.

वियोजनीय (wie oben) adj. verlustig zu machen, zu bringen um: लि-ङ्गसर्वस्वायाम् KULL. zu M. 8, 374.

वियोज्य (wie oben) adj. zu trennen: पिङ्गलकः संजीवकात् PAṆĀT. ed. ORN. 39, 7.

वियोर्तैर् (von 3. यु mit वि) nom. ag. der da scheidet, trennt RV. 4, 53, 2.

वियोध (2. वि + योध) adj. der Streiter beraubt, ohne Streiter: वार-णाः MBu. 6, 2286.

1. वियोनि und ०नी (2. वि + यो^०) f. ein thierischer Mutterleib, eine thierische vulva; eine thierische Daseinsform, Thier: संभवः वियोनीयु M. 12, 77. MBu. 3, 13873. वियोनिमधिगच्छति CĪRSHĀ 54 in Ind. St. 4, 368. वियोनिपु विमोहयति बीजानि पुरुषा यदा MBu. 12, 8326. 8377. वि-योनी मैत्रुने रताः 13, 6734. HARIV. 11167. ०गर्भमोत Verz. d. B. H. 142, 10 v. u. ०ज् ein Thier MBu. 7, 9475. 13, 5204. ०जन्मन् zur Mutter ein Thier habend MĀRK. P. 73, 15. वियोनि Thier und Pflanze VARĀH. BRH. 3, 1. fgg.

०जन्मन् die Entstehung der Thiere und Pflanzen ist der Titel des 3ten Adhja 28 (26), 1.

2. वियोनि (wie oben) adj. 1) seiner Natur widersprechend PAṆĀT. Br. 18, 6, 9. KĀTH. 14, 10. — 2) ohne vulva: Weib Suçr. 1, 290, 16. neben घयोनि (= घशातकुला NILĀK.) MBu. 13, 5087 von NILĀK. durch हीनकु-ला erklärt.

विरक्त s. u. रज् mit वि. ०भाव adj. gleichgiltig gesinnt, Einem nicht mehr zugethan Spr. (II) 196.

विरक्तसर्वस्व n. Titel einer Schrift HALL 17.

विरक्ति (von रज् mit वि) f. Gleichgiltigkeit: विरक्तिं या gegen Jmd gleichgiltig werden, aufhören ihn zu lieben RĀĠA-TAN. 3, 200. विरक्तिः संज्ञाता मे सांप्रतमस्य देशस्योपरि PAṆĀT. 114, 1. fgg. शास्त्रं प्रति मे मद्-ती विरक्तिः संज्ञाता 143, 15. विषये PRAÇNOTTARAM. 2. घन्यत्र Buāg. P. 3, 3, 13. Insbes. die gegen die ganze Aussenwelt eingetretene Gleichgiltig-keit eines Asketen 1, 16, 28. 19, 4. 3, 26, 72. 27, 5. 7, 10, 42. 64. 11, 9, 23. तीव्रा und तीव्रतरा Verz. d. Oxf. H. 269, a, 16.

विरक्तिमत् (von विरक्ति) adj. gleichgiltig: पत्तिज्ञाता KATHĀS. 43, 184. verbunden mit der Gleichgiltigkeit gegen die ganze Aussenwelt: ज्ञान Buāg. P. 4, 23, 11. विज्ञान 12, 10, 36. समाधियोगाद्विस्तपोविद्या^० (das suff. gehört zum ganzen copul. comp.) 3, 20, 53.

विरक्तस् (2. वि + 2. र^०) adj. ohne Rākshasa ÇAT. Br. 3, 4, 3, 8. da- von nom. abstr. विरक्तस्ता 1, 3, 13. 2, 1, 13.

विरग eine best. hohe Zahl VJUTR. 179. Mēl. asiat. 4, 637. विरग v. l.

1. विरङ्ग (von रज् mit वि) m. = विरग; vgl. वैरङ्गिक.

2. विरङ्ग (2. वि + रङ्ग) n. eine best. Erdart, = कङ्कुष्ठ RĀĠA. im ÇKDB.

विरचना (von रच् mit वि) f. das Anlegen, Anthun (eines Schmuckes u. s. w.): पीनस्तनोपरि निपातिभिर्यपती मुक्तावलीविरचनापुनरुक्तमन्त्रैः (so ist zu lesen) VIKR. 153. नेपथ्य^० MĀLATI. 13, 20.

विरचित 1) adj. s. u. रच् mit वि. = 2) f. घ्रा N. pr. eines Frauenzim-mers KATHĀS. 14, 65.

विरज (2. वि + रज = रजस्) 1) adj. (f. घ्रा) a) frei von Staub, rein (eig. und übertr., auch in der Bed. frei von Leidenschaft): पन्थाः MBu. 1, 3678 nach der Lesart der ed. Bomb. घम्बर, वासस् Buāg. P. 3, 21, 9. 23, 30, 8, 8, 45. 13, 17. 10, 38, 31. गङ्गा MBu. 13, 1849. घ्राश्चिती 1, 722. Çiva 13, 1261. von Menschen BRH. ĀR. UP. 4, 4, 23 (विजर् ÇAT. Br.). MUṆḍ. UP. 1, 2, 11. SARVADARĢANAS. 54, 22 (विजर् KĀND. UP. 8, 7, 1). KATHOP. 6, 18. Buāg. P. 3, 4, 7. 21, 9. 4, 13, 15. Verz. d. Oxf. H. 32, a, 33. विरजेष्टरी wird Rādhā genannt PAṆĀT. 2, 3, 34. ब्रह्मलोक PRAÇNOP. 1, 16. लोकाः MBu. 13, 4871. 4877. 4880. 4884. Buāg. P. 4, 23, 39. घ्रात्मन् ÇAT. Br. 14, 7, 2, 23. Buāg. P. 1, 13, 48. 2, 2, 25. 4, 2, 35. मनस् 3, 28, 10. 12 (सु^०). धी 10, 87, 19. धर्म 11, 17, 42. सत्त्व 3, 13, 15. ब्रह्मन् n. 14, 31. 4, 21, 41. MUṆḍ. UP. 2, 2, 9. घ्राणन्द् Verz. d. Oxf. H. 26, b, 29. — b) f. nicht mehr menstruierend GĀTĀDH. im ÇKDB. — 2) m. N. pr. a) eines Marutvant HARIV. 11546. — b) eines Sohnes des Tvashṭar VP. 163. Buāg. P. 5, 13, 13. fg. — c) eines Sohnes der Pūrṇi-man, Tochter Kardama's, Buāg. P. 4, 1, 14. — d) eines Schülers des Gātākarnja Buāg. P. 12, 6, 58. — e) pl. einer Klasse von Göttern un-ter Manu SĀVARṇI Buāg. P. 8, 13, 12. — f) der Welt des Buddha Padmaprabha Lot. de la b. l. 42. — 3) f. घ्रा a) ein best. Hirsengras,